

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.135/2018/6. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Pap Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Bohács Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. november hó 6. napján kelt 11.P.22.876/2016/33. számú ítélete ellen a felperes részéről 34. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 38 000 (harmincnyolcezer) Ft fellebbezési eljárási költséget.

A feljegyzett 95 905 (kilencvenötezer-kilencszázöt) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes finanszírozási kérelme alapján a felperes mint kölcsönbevevő és az alperes jogelődje, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) mint kölcsönbeadó között 2008. június 26. napján **(kölcsönszerződés száma)**. számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződés jött létre a felperes által megvásárolni kívánt Fiat Grande Punto típusú gépjármű vételárának finanszírozására. A felek a kölcsönszerződésben a kölcsön összegét 1 999 000 Ft-ban, a mértékadó devizanemet svájci frankban, a THM-et 16,09 %-ban, a 83 hónapon át fizetendő törlesztőrészeket havi összegét 29 882 Ft-ban, az összes törlesztőrészt 2 980 206 Ft-ban határozták meg. Az árfolyamváltozás elszámolási módjaként a felperes az ún. normál devizakonstrukciót választotta.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes gépjármű hitelezési tevékenységére vonatkozó **(üzletszabályzat jelölése)**. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amelynek V.6. pontja szerint: „Amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt „mértékadó devizanem” nem magyar forint, a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, amely esetben a kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke euró esetében a mindenkori intervenciós sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az euró keresztárfolyamának változása.”

Az alperes 2013. szeptember 18. napjára a perbeli kölcsönszerződést a felperes fizetési késedelmére hivatkozva felmondta, majd a 2017. évi XL. tv. (a továbbiakban: DH2 tv.) szerinti elszámolást elkészítette, eszerint a tisztességtelenül felszámított összeget 101 584 Ft-ban, míg a felperes fennálló tartozását 2 223 633 Ft-ban határozta meg.

A felperes módosított keresetében a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérte a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi XCII. tv. (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontja és 47. §-a, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV.

törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 217. § (1) bekezdése alapján, továbbá arra hivatkozva, hogy az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettségekről rendelkező általános szerződési feltételek - az árfolyamkockázatról való alperesi tájékoztatás hiányában - tisztességtelenek, így az árfolyamkülönbség viselésére nem kötelezhető. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként kérte a szerződés ítélethozatalig történő hatályossá nyilvánítását és annak megállapítását, hogy az alperes felé fennálló tartozása 924 820 Ft.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a szerződés a felperes által felhozott bármely okból érvénytelen, illetve annak bármely pontja tisztességtelen lenne. Kiemelte, a szerződés devizanemére vonatkozó kikötés egyedileg megtárgyalásra került, az árfolyamkockázatról a felperes részére teljes körű tájékoztatást adott részben a finanszírozási kérelemben, részben a tájékoztató ajánlatban, illetőleg az üzletszabályzatban és egyéb szóróanyagokban. A felperesnek ez alapján tudnia kellett, hogy a jogügylet árfolyamkockázattal jár, az korlátlanul őt terheli, annak felső határa nem határozható meg. Közömbösnek ítélte a szerződés érvényessége szempontjából a kölcsön összege devizában való meghatározásának hiányát, miután az álláspontja szerint kiszámítható a szerződés rendelkezései alapján.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50 800 Ft perköltséget. Megállapította továbbá, hogy a feljegyzett 178 810 Ft eljárási illetéket az állam viseli. Határozatának indokolásában kiemelte, külön kockázattelátoló nyilatkozat nem készült ugyan, azonban a szerződés és az üzletszabályzat rendelkezéseiből, a normál devizakonstrukcióból, a mértékadó devizanem fogalmából, illetve az üzletszabályzat I.6., I.17., I.22., I.24., I.25.a), b), c) és V.6. pontjaiból a felperesnek gondos átolvasás és értelmezés mellett tudnia kellett, hogy az ügylet árfolyamkockázattal jár. Az alperes által nyújtott tájékoztatást teljes körűnek ítélte, ami megfelel a 2/2014. PJE határozatban foglaltaknak is, ezáltal a felperes nem mentesülhet az árfolyamváltozásból eredő többletfizetési kötelezettségek alól. Kifejtett indokai alapján nem ítélte érvénytelennek a kölcsönszerződést a Hpt. 47. §-a és 213. § (1) bekezdés a) pontja alapján sem. Utalt arra, a szerződés nem tartalmazza az induló ügyleti kamat éves százalékos értékét, amely hiányosság a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerint a szerződés részleges érvénytelenségét eredményezi, a felperes azonban tájékoztatás ellenére e semmisségi okra nem kívánt hivatkozni, így a szerződést ez okból sem nyilvánította érvénytelennek. Alaptalannak ítélte a per tárgyalásának a C-51/17. számon folyamatban levő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig történő felfüggesztése iránti felperesi kérelmet, ezért azt elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen előterjesztett fellebbezésében a felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetének helyt adó döntés meghozatalát kérte. Változatlanul arra hivatkozott, hogy a szerződéskötés során az ügylet árfolyamkockázatáról nem kapott tájékoztatást, ennek alátámasztásaként utalt **(tanú 1. és 2. neve)** tanúvallomására, idézte azok egyes részleteit. Kiemelte, a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjára alapítottan nem kizárólag a szerződés részleges érvénytelenségére hivatkozhat, a Hpt. e rendelkezésének megsértése a szerződés egészének érvénytelenségét vonja maga után. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ez okból azért mellőzte a szerződés érvénytelenségének a megállapítását, mert a keresetében a teljes szerződés érvénytelenségére hivatkozott.

A másodfokú eljárásban előterjesztett előkészítő iratában hangsúlyozta, az EUB C-126/17. számú ügyben hozott határozatban foglaltak szerint a szerződésnek mindenképpen tartalmaznia kell a felvett hitel összegét a lerovó és a kirovó pénznemben is, a perbeli szerződésben azonban a kölcsön összege kizárólag forintban került megjelölésre, így a szerződés tárgya nincs devizában meghatározva, ezért az nem deviza, hanem forint alapú kölcsönszerződés. Utalt arra, az Üsz. nem tartalmazza az alkalmazandó árfolyamot, így az átváltás nem végezhető el.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Az árfolyamváltozásra vonatkozó tájékoztatást illetően fenntartotta az általa az elsőfokú eljárás során kifejtett jogi érveit, azokat megismételte. Hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította a szerződés részleges érvénytelenségét az induló ügyleti kamat éves százalékos értéke meghatározásának hiánya miatt, kereseti kérelem azonban erre vonatkozóan nem volt, ezért azt az ítélet rendelkező része nem tartalmazhatta.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével és annak indokaival az ítéletábra maradéktalanul egyetért, ezért ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel kiemeli az alábbiakat.

A felperes jogorvoslati kérelmében az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását kérte, azt azonban csupán két okból sérelmezte, ezért az ítéletábra eljárása során az elsőfokú ítéletet a fellebbezésben megjelölt okok tekintetében bírálta felül.

A felperes egyfelől változatlanul arra hivatkozott, hogy az árfolyamkockázatról nem kapott tájékoztatást. Az ítéletábra mindenben egyetért az elsőfokú bíróság ezt érintő álláspontjával. Az elsőfokú bíróság a 6/2013. Polgári jogegységi határozatban foglaltakra utalással részletesen kifejtette a deviza alapú hitelezés lényegét, emellett a 2/2014-es Polgári jogegységi határozatban adott iránymutatás alkalmazásával helyesen állapította meg, hogy a felperes számára az egyedi kölcsönszerződés rendelkezései, valamint az üzletszabályzatban rögzített normál deviza konstrukció, illetve a mértékadó devizanem fogalmából, továbbá az üzletszabályzat I.6., I.17., I.22., I.24., I.25. a), b) c) és V.6. pontjaiból azok gondos, körültekintő átolvasása, megfelelő értelmezése után egyértelműnek kellett lennie, hogy az ügylet árfolyamkockázattal jár, annak nincs felső határa. Ha a felperes kellő figyelmességgel elolvassa az egyedi szerződést és az üzletszabályzatot, úgy fel kellett ismernie az ügylet árfolyamkockázatát, továbbá, hogy az kizárólag őt terheli. Tény, hogy a perbeli esetben nem készült külön kockázatfeltáró nyilatkozat, azonban helyesen utalt az alperes ellenkérelmében arra, hogy ennek hiánya nem eredményezi a szerződés érvénytelenségét, azt sem az 1959-es Ptk., sem a Hpt. nem szankcionálja ekként. Lényeges emellett, hogy a felperes saját nyilatkozatából kitűnően sem a finanszírozási kérelmet, sem a szerződést, illetve az üzletszabályzatot nem olvasta el, a szerződéskötés során a számára nem érthető, nem világos rendelkezésekről nem kért tájékoztatást, ennek érdekében szakember segítségét sem vette igénybe, így nem minősül körültekintő, ésszerűen figyelmes fogyasztónak. E mulasztás következményei pedig nem háríthatók át az alperesre (1959-es Ptk. 4. § (4) bekezdés). A felperes által a fellebbezésében idézett tanúvallomások nem alkalmasak annak alátámasztására, hogy a felperes az árfolyamkockázatot illetően a szerződéses tartalommal ellentétes tájékoztatást kapott. Az ítéletábra kiemeli, a felperes választhatott a normál és a fix devizakonstrukció között, élt is ezzel a lehetőséggel, e választásához pedig tisztában kellett lennie azok tartalmi jellemzőivel, így megalapozottan nem hivatkozhat arra, hogy az árfolyamkockázatot illetően nem kapott megfelelő tájékoztatást.

A felperes fellebbezésében a továbbiakban állította, hogy a kamat éves százalékos értéke meghatározásának hiányában a szerződés érvénytelen. Helytállóan hivatkozott az alperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy ez okból a felperes a szerződés érvénytelenségének megállapítását keresetében nem kérte, ezért a kereseti kérelemhez kötöttség Pp. 215. §-ában foglalt szabályából következően arról az elsőfokú bíróság nem dönthetett, míg az ítéletábra a másodfokú

eljárásban érvényesülő keresetváltoztatás tilalma miatt (Pp. 247. § (1) bekezdés) nem állapíthatta meg a szerződés kamat feltüntetésének hiánya miatti érvénytelenségét.

Bár a felperes fellebbezésében nem támadta az elsőfokú ítéletnek a perbeli szerződés Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjába ütközésére alapított érvénytelensége tárgyában kifejtett indokait, az utóbbi körben az Európai Unió Bírósága C-126/17. számú ügyben hozott ítéletére hivatkozással előadott érveire figyelemmel az ítéletábra kiemeli, az EUB fenti ítélete alapján sem állapítható meg a felek szerződésének érvénytelensége. A C-126/17. számú előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozat ugyanis - az elsőfokú bíróság által helyesen hivatkozott 1/2016. PJE határozatban foglaltakkal összhangban - a kölcsön összegét, azaz a szerződés tárgyát illetően a fogyasztóval kötött kölcsönszerződésben foglalt feltételeket akkor tekinti világosnak és érthetőnek, s ennek megfelelően tisztességesnek, ha a szerződés minden olyan információt átláthatóan tartalmaz, ami szükséges ahhoz, hogy a fogyasztó a lerovó pénznemben (forintban) meghatározott kölcsönösszeg devizára, azaz kirovó pénznemre (svájci frankra) történő átszámítását el tudja végezni. A hivatkozott előzetes döntéshozatali eljárásban született állásfoglalás szerint tehát nem szükséges a kölcsön összegének devizában történő meghatározása a szerződésben, elegendő azt forintban kifejezni, amely feltételnek a perbeli kölcsönszerződés megfelel. Lényeges ugyanakkor, hogy a 2014. évi XXXVIII. tv. (DH1 tv.) a különmű devizaárfolyamok alkalmazását semmisnek tekintette, és a 3. § (2) bekezdése mind a folyósítás, mind a törlesztés tekintetében úgy rendelkezett, hogy a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyama kerül alkalmazásra. Ebből következően a perbeli szerződés tartalmára is kiterjedően azt a forintban meghatározott kölcsönösszeg svájci frankra történő átszámítása során alkalmazandó árfolyam tekintetében a DH1 tv. 3. § (1) és (2) bekezdése ex tunc, azaz a szerződéskötés időpontjára visszamenő hatállyal módosította, amely módosított tartalom alapján a kölcsön CHF-re átszámított összege egyértelműen kiszámítható (a kölcsön összege x a CHF folyósítás napján érvényes MNB hivatalos árfolyamával). Mindez irányadó a törlesztő részletekre is (1/2016. PJE. 2. pont). Minderre figyelemmel nem számszerűen ugyan, de a szerződés rendelkezései alapján kiszámítható módon meghatározásra került a kölcsön és a törlesztő részletek összege devizában is, így a szerződés megfelel a szerződéskötéskor hatályos Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak és összhangban áll a fentebb hivatkozott előzetes döntéshozatali eljárás során hozott határozatban írtakkal is.

A kifejtettek szerint a felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes fellebbezési eljárási költségeinek a megfizetésére, amelynek összegét az ítéletábra 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapította meg.

A felperes teljes személyes költségmentesség kedvezményében részesült, ezért a fellebbezés sikertelenségére figyelemmel a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

S z e g e d , 2018. június 6.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Dr. Both Ödön sk.
c. táblabíró